ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.6.2022 г.
COM(2022) 279 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

за установяването на съществената промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване съгласно Директива 2014/40/ЕС

1. Въведение

В Директива 2014/40/ЕС[1] (наричана по-долу „Директивата“), член 2, параграф 28 „съществена промяна в обстоятелствата“ се определя като увеличение на обема на продажбите по категории продукти с най-малко 10 % в поне пет държави членки въз основа на данните за продажбите, предадени в съответствие с член 5, параграф 6 от Директивата, или увеличение на степента на употреба в групата потребители под 25-годишна възраст, с най-малко пет процентни пункта в поне пет държави членки за съответната продуктова категория, въз основа на специалния доклад на Евробарометър № 385 от май 2012 г. или еквивалентни проучвания за разпространението. Съгласно същата разпоредба се приема, че не е настъпила съществена промяна в обстоятелствата, ако обемът на продажбите на дадената продуктова категория на равнище продажби на дребно не надхвърля 2,5 % от общите продажби на тютюневи изделия на равнището на Съюза. В член 7, параграф 12 и член 11, параграф 6 от Директивата от Комисията се изисква да бъде установена в доклад съществена промяна в обстоятелствата за конкретна категория продукти.

С настоящия доклад се предоставя информация за развитието на пазара, която е от значение за оценката на съществена промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване. Тютюневите изделия с нагряване са нови тютюневи изделия, които се нагряват, за да се произведат емисии, съдържащи никотин и други химикали, които след това се вдишват от потребителя (ите), и които в зависимост от характеристиките си са бездимни тютюневи изделия по смисъла на член 2, параграф 5 от Директивата или тютюневи изделия за пушене по смисъла на член 2, параграф 9 от Директивата. Анализът, представен в настоящия доклад, се основава на данни, предадени в съответствие с член 5, параграф 6 от Директивата чрез Общия портал на ЕС (EU-CEG), данни, събрани от системата на ЕС за проследимост на тютюна, създадена съгласно член 15 от Директивата, и данни на Euromonitor International Passport Tobacco 2021. Последното е масив от търговски данни, който Комисията е придобила от Euromonitor International. Масивът от данни на Euromonitor не включва данни за Люксембург, Малта и Кипър (които представляват по-малко от 0,5 % от населението на ЕС). Въпреки това той беше използван като представителен показател за продажбите в ЕС-27.

2. Анализ на съществената промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване

2.1 Първо условие за съществена промяна в обстоятелствата:

За да се изпълни първото условие за съществена промяна в обстоятелствата, е необходимо да се установи наличието на едно от посочените по-долу две обстоятелства.

[1] Директива 2014/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно производството, представянето и продажбата на тютюневи изделия и свързани с тях изделия и за отмяна на Директива 2001/37/ЕО (ОВ L 127, 29.4.2014 г., стр. 1).

2.1.1 Увеличение на равнището на разпространение за ползване в групата потребители под 25-годишна възраст с поне пет процентни пункта в поне пет държави членки

В специалния доклад на Евробарометър 506[2] не е констатирано увеличение на равнището на разпространение за ползване сред потребителите под 25-годишна възраст с най-малко пет процентни пункта в поне пет държави членки за тютюневи изделия с нагряване.

2.1.2 Увеличение на обема на продажбите на засегнатите продукти с поне 10 % в поне пет държави членки

Таблица 1, която се основава на данни от EU-CEG, представя увеличението на обема на продажбите на дребно на тютюневи изделия с нагряване за периода 2018—2020 г. в държавите членки, в които е установено, че съответното увеличение е по-голямо от 10 %.

Таблица 1: Обем на продажбите на тютюневи изделия с нагряване, в милиони късове (2018—2020 г.)

Държава членка	2018 г. Обем на продажбите	2019 г. Обем на продажбите	2020 г. Обем на продажбите	2019—2018 г. Процентно увеличение	Процентно увеличение за 2020—2019г.	2020—2018 г. Процентно увеличение
CY	44,590 г.	96,660 г.	147,260 г.	117 %	52 %	230 %
CZ	0,859	1284.094	1744,4	Над 999 %	39 %	Над 999 %
FR	36,796	78,215	186,009	113 %	138 %	406 %
GR	0,007	1159,804	1443,958	Над 999 %	25 %	Над 999 %
HR	0,003	219,072	289,592	Над 999 %	32 %	Над 999 %
IT	0,042	3571,016	5819,033	Над 999 %	63 %	Над 999 %
NL	28,262	43,120	71,618	53 %	66 %	153 %
PL	0,010	1206,171	2466,150	Над 999 %	104 %	Над 999 %
PT	338,022	637,649	944,977	89 %	48 %	180 %
RO	486,239	671,053	837,587	38 %	25 %	72 %
EU27	**934,854**	**12 332,655**	**19 716,820**	**1219 %**	**60 %**	**2009 %**

Източник: Данни на EU-CEG

Следователно представените по-горе данни потвърждават, че обемът на продажбите на дребно на тютюневи изделия с нагряване се е увеличил с повече от 10 % в повече от пет държави членки през определения период от 2018 г. до 2020 г.

Въз основа на това се доказва изпълнението на първото условие за съществена промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване.

[2] Нагласи на европейците към тютюна и електронните цигари — февруари 2021 г. — проучване на Евробарометър (europa.eu)

2.2 Второ условие за съществена промяна в обстоятелствата: обемът на продажбите на засегнатите изделия на равнище продажби на дребно надхвърля 2,5 % от общите продажби на тютюневи изделия на равнището на Съюза

Пазарният дял на тютюневите изделия с нагряване на равнище продажби на дребно беше изчислен чрез разделяне на годишния обем на продажбите им на общия обем на продажбите на всички тютюневи изделия на равнището на Съюза. Бяха проучени алтернативни източници на данни, за да се гарантира надеждността на това изчисление.

2.2.1 Обем на продажбите на равнище продажби на дребно на тютюневи изделия с нагряване

В таблица 2 е показан обемът на продажбите на тютюневи изделия с нагряване в ЕС-27 през 2020 г. съгласно два различни, независими един от друг източника на данни.

Таблица 2: Обем на продажбите на тютюневи изделия с нагряване в ЕС-27 в милиони късове (2018—2020 г.)

Източник на данни	**Обем на продажбите**
EU-CEG	19 717
Euromonitor	20 766

Както е показано в таблицата, обемът на продажбите, отчетен от Euromonitor, е малко по-висок от обема на продажбите от EC-CEG. В съответствие с консервативния подход, избран за настоящия доклад, като числител за изчисляването на пазарния дял на тютюневите изделия с подгряване е използван най-ниският обем на продажбите (т.е. обемът на EC-CEG). Числителят изразява годишния си пазарен обем през 2020 г., който трябва да се сравни с общия обем тютюневи изделия, продадени в ЕС-27 през 2020 г. на равнище търговия на дребно.

2.2.2 Общ обем на продажбите на равнище продажби на дребно на тютюневи изделия

Таблица 3 се основава на данните на Euromonitor. В нея са показани общите продажби на тютюневи изделия, включително общите продажби на цигари, пури, пурети, тютюн за ръчно свиване на цигари, тютюн за лула и тютюн за дъвчене и тютюневи изделия с нагряване през 2020 г.

Таблица 3: Общ обем на продажбите на тютюневи изделия (през 2020 г.)

Цигари (в милиони късове)	**Пури (в милиони единици)**	**Пурети (в милиони единици)**	**Тютюн за ръчно свиване на цигари (в милиони късове)***	**Тютюн за лула и тютюн за дъвчене ** (корекции)**	**Тютюн с нагряване (в милиони късове)**	**Общи продажби на тютюневи изделия (в еквивалент на милиони късове)**
408 279	1006	8459	108 059	3908	20 766	550 478

* Доклад на Euromonitor: Тютюневите изделия за ръчно свиване на цигари тежат 75 641 тона. При анализа се изчислява еквивалентът в късове тютюн за ръчно свиване на цигари, като се има предвид, че 0,7 грама се равнява на един къс.
** Поради това, че обемът на продажбите на тютюн за лула и тютюн за дъвчене не може да се определи в късове по стандартизиран начин, анализът коригира общия обем на продажбите на тютюневи изделия, като прибавя съответния дял от пазарната стойност за ЕС-27, който през 2020 г. е 0,71 % (което се равнява на 550 477,9 * 0,71 % = еквивалент на 3908,4 милиона къса).
Източник: Euromonitor International Passport Tobacco 2021

От май 2019 г. системата на ЕС за проследимост на тютюневите изделия позволява на държавите членки да следят пазарния поток на цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари. В таблица 4 са показани обемите на продажбите на цигари и тютюн за ръчно свиване на цигари за 2020 г., изчислени въз основа на данни от системата за проследимост на тютюневите изделия, като се вземат предвид два алтернативни подхода, всеки от които обхваща леко различаващи се периоди от време, отразяващи времето, необходимо на изделията да се придвижат надолу по веригата на разпространение. Тъй като данните се записват на ниво производител, се допуска едномесечно забавяне, докато продуктът достигне равнището на търговия на дребно („коригирани спрямо времето данни за производството“).

Тъй като в базата данни за проследимостта не е включен размерът на опаковката, анализът сверява данните за проследимостта с базата данни EU-CEG, като използва уникалния идентификатор на продукта (TP-ID), за да установи броя на цигарите за единична опаковка, декларирана за всеки идентификатор на тютюнево изделие в доклада на EU-CEG.

Таблица 4: Производство на цигари и тютюн за ръчно свиване на цигари през 2020 г.[3]

Цигари		**Тютюн за ръчно свиване на цигари**	
Коригирани спрямо времето данни за производството (в милиони късове)	**Данни за производството, които не са коригирани спрямо времето** (в милиони късове)	**Коригирани спрямо времето данни за производството** (в еквивалент на милиони късове)	**Данни за производството, които не са коригирани спрямо времето** (в еквивалент на милиони късове)
436 123	434 164	121 239	122 341

Коригираните спрямо времето данни за производството се отнасят за периода: декември 2019 г. — декември 2020 г.
Данните за производството, които *не са коригирани спрямо времето, се отнасят за периода:* януари 2020 г. — декември 2020 г.
Източник: Система на ЕС за проследимост на тютюневите изделия

[3] За да се изчисли обемът на продажбите на тютюневи изделия за ръчно свиване на цигари, беше прието, че една опаковка тютюн за ръчно свиване на цигари, както е регистрирана в системата за проследимост на тютюневите изделия, съдържа 50 грама тютюн, т.е. еквивалента на около 71 къса (при допускане за 0,7 грама тютюн на къс).

За целите на приетото консервативно изчисление в доклада се разглежда по-високата от двете стойности за съответните категории (т.е. коригираните спрямо времето стойности за производството на цигари и данните за производството на тютюн за ръчно свиване на цигари, които не са коригирани спрямо времето).

Тъй като с Директивата проследимостта на други категории тютюневи изделия се отлага до 2024 г., в таблица 5 се съчетават данните от системата за проследимост на тютюна, получени за цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари, със съответните данни на Euromonitor за други категории тютюневи изделия:

Таблица 5: Общ обем на продажбите на тютюневи изделия (през 2020 г.)

Данни от системата за проследимост на тютюневите изделия		**Данни от Euromonitor**			**Корекция**	**Данни от системата за проследимост на тютюневите изделия + данни от Euromonitor**
Цигари (милиони единици)	**Тютюн за ръчно свиване на цигари** (1 уникален идентификатор = 50 грама) (еквивалент на милиони късове)	**Пури** (милиони единици)	**Пурети** (милиони единици)	**Тютюневи изделия с нагряване** (в милиони късове)	**Тютюн за лула и тютюн за дъвчене** **	**Всички тютюневи изделия** (в еквивалент на милиони късове)
436 123	122 341	1006	8459	20 766	4210	**592 904**

** Тъй като обемът на продажбите на тютюн за лула и тютюн за дъвчене не може да се определи в късове, анализът коригира общия обем на продажбите на тютюневи изделия, като прибавя съответния дял от пазарната стойност за ЕС-27, който през 2020 г. е 0,71 % (т.е., 592 904 * 0.71% = еквивалент на 4210 милиона къса).

Източник: Система на ЕС за проследимост на тютюневите изделия, Euromonitor International Passport Tobacco 2021

За да се изчисли точният дял от общите продажби на тютюневи изделия в ЕС, който съответства на обема на продажбите на равнище продажби на дребно на тютюневи изделия с нагряване, в анализа като знаменател се използва най-високият обем на продажбите (т.е. комбинацията от данни от системата за проследимост на тютюневите изделия и данните от Euromonitor за обема на продажбите).

2.2.3 Обемът на продажбите на тютюневи изделия с нагряване на равнище продажби на дребно спрямо общите продажби на тютюневи изделия на равнището на Съюза

Както е обяснено по-горе, за да се изчисли точният дял от общите продажби на тютюневи изделия в ЕС, който съответства на обема на продажбите на дребно на тютюневи изделия с нагряване, беше използван най-ниският числител — обемът на продажбите, посочен от ЕС-CEG (т.е. 19 716,8 милиона къса) в комбинация с най-високия знаменател въз основа на системата за проследимост на тютюневите изделия и обема, посочен от на Euromonitor (т.е. еквивалент на 592 904 милиона къса).

Този консервативен подход показа, че обемът на продажбите на равнище на продажби на дребно на тютюневи изделия с нагряване съответства на **3,33 %** от общия обем на продажбите на всички тютюневи изделия на равнището на Съюза за 2020 г.

Тъй като тази стойност надхвърля прага от 2,5 %, второто условие за съществена промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване също е изпълнено.

2.2.4 Стойност на продажбите на тютюневи изделия с нагряване на равнище продажби на дребно спрямо общите продажби на тютюневи изделия на равнището на Съюза

Анализът на стойността на продажбите осигурява алтернативно измерване на пазарния дял на тютюневите изделия с нагряване през 2020 г. и дава възможност за разглеждане на останалите малки категории тютюневи изделия, които не могат да бъдат измерени в късове: тютюн за лула и тютюн за дъвчене (използвани за корекции на основния анализ на обема на продажбите).

Таблицата по-долу показва общата стойност на продажбите за всяка категория продукти за всички държави членки в ЕС-27 в милиарди евро:

Таблица 6: Стойност на продажбите за всяка категория продукти (през 2020 г.)

Категории продукти	**Стойност на дребно Милиарди евро**	**Пазарен дял (%) от общите продажби на равнището на Съюза**
Цигари	109,88	81,38 %
Пурети	2,33	1,73 %
Пури	2,05	1,52 %
Ситно нарязан тютюн (RYO)	15,06	11,15 %
Тютюн за лула	0,93	0,69 %
Тютюн за дъвчене	0,02	0,02 %
Тютюневи изделия с нагряване	4,74	**3,51 %**
Всички тютюневи изделия	135,01	100,00 %

Източник: Euromonitor International Passport Tobacco 2021

Следователно тези данни показват, че стойността на тютюневите изделия с нагряване на равнището на продажбите на дребно съответства на **3,51 %** от общия обем на продажбите на всички тютюневи изделия на равнището на Съюза за 2020 г. Това допълнително потвърждава основния анализ, основан на обема на продажбите.

3. Заключение

Като се отчита, че обемът на продажбите на тютюневи изделия с нагряване:

- се е увеличил с поне 10 % в поне пет държави членки, и
- обемът на продажбите на тютюневи изделия с нагряване на равнище продажби на дребно надхвърля 2,5 % от общите продажби на тютюневи изделия на равнището на Съюза,

с настоящия анализ се установява съществената промяна в обстоятелствата по отношение на тютюневите изделия с нагряване.